

3 Doupě blíže neznámého organismu bez pevné schránky. Nazývá se *Bifungites* a R. Mikuláš ho našel ve starém lomu na ordovické křemence u vsi Libomyšl. *Bifungites* je prozatím známý pouze z mělkomořských usazenin prvohor. Poté jeho původce zřejmě vymřel.

4 Rytina symbolu hvězdy zachovaná jako výlitek v tzv. dřevním závalu dubu letního. Radiouhlíkovou metodou byla dřevitá hmota datována do 6. století n. l. Radek tento kuriózní artefakt našel u Čelákovic – nikdo jiný ještě tímto způsobem zachovalou historickou strukturu nenašel! Nález je proto symbolem znovuo-
otevřeného čelákovického muzea.

5 Právě nalezená zkamenělá doupatá ráčků čeledi Callianassidae. Svrchní křída, pískovcové sutě pod vrcholem Děčínského Sněžníku

6 Stopa ichnorodu *Zoophycos*, která podle nedávných výzkumů představuje zásobárnu potravy na sezonní nedostatek. Lom Bzová u Uherského Hradiště. Snímky z archivu R. Mikuláše

nutný krok k normalizaci jsem si vytkl za cíl v pískovcích už nebadat. Nestíhal jsem ani ichnologie.

Nebyl by to rádný rozhovor, kdybychom se tě nezeptali z pohledu jiného geologa na led. Led je ze své podstaty mnohem pomíjivější materiál než kterákoli další běžná pevná látka. Na druhou stranu, studovat ichnofosilie v ledu musí být jako číst v otevřené knize, protože led je průsvitný a často vidíš stopy rovnou ve 3D. Máš pocit, že by tě studium fenoménu ledových ichnofosilií posunulo v porovnání stop v jiných, pevnějších, ale hlavně trvanlivějších substrátech?

Led je natolik zvláštní, že přenášet zkušenosti z ledu na pískovce nebo prachovcové lavice můžeme jen velmi opatrně. Rekrytalizace, tání svrchní vrstvičky ledu, sublimace, to všechno se liší od klastických hornin. Ale stopy třeba nutrií ve sněhové břevce bývají krásně zachovalé a svědčí o pospolitosti těchto hlodavců. Někdy se v ledu objeví nečekaná potravina – zmrzlá ryba, která se už sublimací ledu a vody dopracovala k přístupnosti shora, nebo třeba utonulá srnka či vodní pták přimrzlý k ledu. To je pak zajímavá podívaná, kolik potenciálních mrchožroutů (nejčastěji lišky nebo psi) se tam vystřídá. Zmrzlého masa si nikdo nevezme do žaludku velkou porci najednou. Velmi zajímavé a smutné jsou stopy, když se nějaké zvíře propadne skrz tenký nebo měkký led. Následuje dráha, po které nešťastník led lámal, a ta někdy končí na břehu, jindy daleko od něj. Takže se zvíře buď dostalo na led a odběhlo, nebo to vzdalo a leží na dně. Proč to tolik živočichů dělá? Mám teorii, možná přitaženou za vlasy, že instinkt láká pozemní savce překonat zamrzlý tok, aby se dostali do sousední populace a obohatili ji o své geny.

Hodně cestuješ po mezinárodních konferencích. Mohl bys přiblížit jejich atmosféru?

V předchozí generaci ichnologů byla řádka velmi vtípných lidí, díky kterým nebylo žádné zasedání u prezentací ani terénní

exkurze nudné. Navštěvovali jsme fantastická místa a neskromně si myslím, že ani konference, které jsem organizoval v Čechách a na Moravě, nudné nebyly. Např. má práce o vrtbách spodně křídového stáří ve Štramberku z r. 1992 začala být citovaná až poté, co si účastníci exkurze prohlédli někdejší hlubokou rozsedlinu ve vápenci a shledali, že co pokládali za málo pravděpodobné, je skutečně tak, jak jsem to kdysi nakreslil a vyfotografoval. I k tomu byly exkurze potřeba. Na nich člověk pochopil, co mu jinak myšlení odmítalo pobrat. Na ichnologické konferenci jsem letěl pětkrát přes Atlantik a asi u toho zůstane. Snad bude i nějaký ichnologický kongres v Evropě, abych mohl ještě jednou nastoupit k tradičnímu fotbalovému utkání Laurasia versus Gondwana. Tyto kongresy, zvané krátce Ichnia, jsou každé čtyři roky.

Při životním jubileu člověk bilancuje. Jaký je tvůj ichnologický sen, co bys rád ještě napsal a vybádal?

Jak už jsem naznačil, rád bych zkusil napsat zakladatelskou práci o ichnotaxonomii rostlinných stop. A pak musím dokončit práci o triasu u Červeného Kostelce, známého stopami dinosaurů. Jaroslav Zajíc napsal krátkou zprávu o první dinosaurí stopě v r. 1998. Já jsem druhou našel o 13 let později a mezitím byla v lomu nalezena řada dalších stop bezobratlých i obratlovců. Doufal jsem, že se někdo ujme dinosaurálních stop a požádá mě o spolupráci se stopami bezobratlých. Ale pochopil jsem, že se to nestane, a tak jsem před Vánoce

obeslal poměrně početný autorský kolektiv, získal slib spolupráce a už nám nějaký text roste pod rukama.

Co bys vzkázal budoucím ichnologům, aneb co bys dnes v ichnologii dělal jinak?

Budoucí ichnologové mé rady nepotřebují. Oni vidí líp než já, kde jsou znalosti chatrné. A co bych dělal jinak? Rozhodně bych nerozeslal sto padesát žádanek o separáty všem tehdy aktivním autorům. Ty jsem během dvou let aspoň selektivně přečetl a udělal si z nich poznámky. Jestlipak tu sbírku papíru ještě někde udám... Tím nechci říct, že mi jejich čtení nic nedalo – naopak! Aspoň deset, patnáct let jsem nahlížel do ichnologie téměř v celé šíři. Také bych se nemohl dvakrát vypravit i s rodinou na dánský Bornholm za Richardem Bromleym a jeho ženou Ulloou a týden tam pobýt. To byli zlatí lidé předchozí ichnologické generace; žel, ani jeden už nežije. Asi bych to zkusil u Lothara Vallona v muzeu ve Faxu. To je úplně opačný konec Dánska než bornholmské městečko Aakirkeby.

Radku, děkujeme ti za rozhovor a přejeme ti do dalších desetiletí zdraví a radost z dalších objevů.

I já vám děkuji za zájem a za věnovaný čas.

S přáním k jubileu se připojuje i redakce Živy – těšíme se na další spolupráci.

K dalšímu čtení např. Živa 2009, 5: 217–218; 2014, 3: LII–LIII.

